

Příloha ke kalendáři 2010 ZŠ a MŠ Raškovice

Invazní druhy organismů

Invazní druh (nebo též **invazivní**) je **druh na daném území nepůvodní**, který se zde nekontrolovaně šíří, přičemž agresivně vytlačuje původní druhy, které mají podobnou funkci v přírodě jako on. U obzvláště nebezpečných invazí může dojít k tomu, že se daný druh začne šířit natolik intenzivně, že rozvrací celé ekosystémy, což vede k rozsáhlým ekologickým škodám a potlačení či likvidaci mnoha původních druhů. **V České republice je registrováno celkem 90 druhů**, které zde považujeme za invazní. Podle předběžných odhadů náklady v důsledku biologických invazí dosahují v Evropě nejméně deset miliard euro ročně.

Bolševník velkolepý pocházející z Kavkazu je nejznámější a nejnebezpečnější invazní rostlinou na českém území. Na některých místech už dosáhla takových rozměrů, že pro její potlačování byla nasazena armáda. Bolševník může ohrozit zdraví člověka. Obsahuje fotosenzibilní látky, které pod vlivem slunečního záření způsobují na lidské kůži nepříjemné otoky a puchýře, jež se obtížně hojí. **Rak bahenní** (původně z jihovýchodní Evropy) byl v ČR záměrně vysazován jako náhrada za našeho původního raka říčního. Nyní je jeho potravním konkurentem a vytlačuje jej, stejně jako severoameričtí rak signální a pruhovaný, kteří jsou navíc přenašeči račího moru.

Křídlatka pochází z východní Asie, původně byla přivezena jako okrasná a medonosná rostlina. V České republice se vyskytují tři druhy - křídlatka japonská, křídlatka sachalinská, jejich kříženec křídlatka česká. Rychle obsazuje břehy potoků a řek, navážky a skládky, okraje komunikací apod., protože odlomené části oddenků a stonků křídlatky velmi snadno a dobře zakořeňují (stačí 5g). Způsobuje úbytek původních druhů rostlin a živočichů, zvýšení rizika eroze, komplikace při protipovodňových opatřeních, ztížené využití zemědělské a lesnické půdy. V povodí řeky Morávky se křídlatka likviduje herbicidem Roundup-Biaktiv, který je šetrný k životnímu prostředí. V průběhu likvidace je monitorována nejen voda v řece Morávce, ale také půda, flóra a fauna.

Veverka popelavá pochází ze Severní Ameriky, přispívá k úbytku naší veverky obecné.

Kopřiva dvoudomá je u nás expanzivní, jako invazní rostlina se projevuje v Jižní Americe.

Krevnatka úhoří je hlístice z Japonska a Číny. K zavlečení druhu do Evropy došlo v důsledku dovozu úhoře japonského. Parazituje v plynových měchýřích úhořů. V rámci Evropy je krevnatkou vážně ohrožena existence úhoře říčního.

Kleštík zhoubný – parazitický roztoč včely medonosné způsobující onemocnění varroázu. Pochází z východní a jihovýchodní Asie. Bez zásahu člověka je invaze kleštíka do včelstva zničující.

Tokozelka vodní hyacint pochází z Brazílie, rozrůstá se na řekách s teplejší vodou, znemožňuje lodní dopravu a rybolov, její velké nakupení ve vodních tocích zabraňuje přístupu světla a kyslíku.

Jelen sika je záměrně vysazený druh jelena, původem z východní a jihovýchodní Asie, který má výrazný negativní vliv na populaci našeho původního jelena lesního, se kterým se kříží.

Mýval severní - šelma původem ze Severní Ameriky, postupně se k nám šíří převážně z Rakouska. Vytvoření stabilní populace v naší přírodě je nežádoucí.

Vlčí bob mnoholistý se stejně jako mnoho dalších invazních rostlin šíří do přírody ze zahrad, kde byl původně okrasnou rostlinou přivezenou v 19. století z USA.

Celík kanadský – statná bylina původem ze Severní Ameriky, může způsobovat pylové alergie.

Plzák španělský z Pyrenejského poloostrova, který byl do ČR patrně zavlečen s rostlinami, působí škody na zahradách i v zemědělství. Druh nadále rozšiřuje člověk transportem rostlin a zeminy, nyní se již však v přírodě šíří i na člověku nezávisle.

Netýkavka žláznatá pochází z Asie. Roste na poměrně vlhkých stanovištích, bohatých živinami a vytlačuje původní floru a faunu.

Mandelinka bramborová nejznámější přivlečený živočich původem z Ameriky.

Trnovník akát je až 30 m vysoký strom, z jehož spadlého listí jsou uvolňovány do půdy fenolkarboxylové kyseliny, které potlačují klíčení jiných rostlin.

Psík mývalovitý - psovitá šelma z Dálného východu, dnes již obývá celé území ČR.

Informace vybrány z internetu www.invaznidruhy.cz